

Blandede Meddelelser.

Rulleharven. (Af Proprietair Friis til Lille Kjøbelovgaard ved Naffov.) Da jeg i Maret 1851 var ved det norske Landbrugsmøde i Christiania, blev der ved Forhandlingerne flere Gange nævnt „Rulleharve“ — under en Pause i Forsamlingen spurgte jeg Professor Maschman, hvad er en Rulleharve? hvortil han svarede: „den skal De faae at see, naar De kommer ud til mig.“ Da dette skete, blev Rulleharven mig foreviist, og beskrevet hvortil den anvendtes, og paa min Rejse i Norge saae jeg den hos flere Landmænd og Bønder, og de erklærede, at uden en saadan, vidste de ikke, hvorledes de skulde faae deres Jord behandlet.

Rulleharven er en firkantet Ramme af Træ, med stærke, støbte Jernbaand paa Hjørnerne; paa denne Ramme hviler i Tapleier fire Cylindre eller Arer, paa hver af disse Arer sidde 14 Ringe, og hver Ring har fire Tænder, Ring og Tænder er eet støbt Stykke, der er altsaa 56 Tænder paa hver Are og 224 Tænder i hele Harven. Disse fire Arer med deres Tænder stilles saaledes, at Tænderne gribe imellem hverandre og at der ifkun er en Tomme imellem hver Sæt Tænder. Tænderne vare $5\frac{1}{2}$ Tomme lange da jeg fik Harven. Der anbringes et Træk i hver Ende, og da hele Harven veier 600 Pd., saa skeer det imellem, at den slæber saameget sammen, at Arerne ei kunne gaae rundt, men da flytter man Hestene til den modsatte Side, og strax er den løs. Tænderne vare meget lange, thi istedenfor

at vore forskjellige Harver trækkes og slæbes igjennem Jorden, ruller denne hen over Jorden. Den jeg eier har jeg brugt meget hvert Aar, men det er ubetydeligt hvad Tænderne ere kortere end da jeg fik den. Jeg vil indrømme at denne Beskrivelse er ufuldstændig, idetmindste til at gjøre en efter, men skulde nogen ønske en Tegning af den, da skal jeg med største Fornøielse forskaffe den.

Rulleharven er efter min Mening et Redskab, som ingen Landmand, der har stærke lerede Jorder, burde undvære. Den er saa virksom, at man saa godt som med Bloven og den kan holde sin Brakmark i den største Orden. Rygge og Rener, i græsloben Jord, ere ofte i Brakmarken flemme nok at faae itu, men Rulleharven knuser og hakker alt itu, dog, er Jorden meget sammenvoren af Dvif og bestlige og Jorden ligger meget flad, da kan den naturligiis ikke første Gang efter en Bløining pulverisere saadan Jord; men ved gjentagen Bløining og Harvning maa den værste Jord give sig. Thi der er den Fordeel ved Rulleharven, at den knuser Jorden og lader al Dvif og Græsrod ligge ovenpaa, som visner af Soel og Luft. Jeg har til Forsøg brugt den til at trøe eller stjorne med om Foraaret, samt til at nedbringe Sæden i Jorden. Den er brugelig til alt af den Slags. Da Brakmarken, hvori jeg skulde faae Vintersæd, i dette Efteraar var saa storholdet, at den var vanskelig at harve med de almindelige Harver, lod jeg Rulleharven gaae efter Saaemanden, og en lille Harve engang efter, og Jorden kom til at ligge udmærket smukt, ligesom enhver Klat Gjødning der sandtes blev splittet ad, og blandet i Jorden, saa at Jorden saae ud, som om den havde faaet en Dvergjødning af pulveriseret Gjødning. Her er en Mand i Eguen, der har ladet en gjøre efter den jeg eier; den kostede 70 Rd. Den jeg eier kjøbte jeg i Drammen da jeg var der, for 36 Rd. paa Stedet, men i Told og Fragt kostede den 12 Rd. til.

Jeg har tænkt mig, at Rulleharven muligt kunde være nyttig ved raee Jorders Opdyrkning, da det skal være saa

vanstelig at faae Græstørven pulveriseret, men jeg har naturligvis ingen Erfaring i denne Henseende.

Om Kartoffelsygdommen og Midler derimod. Gjennem Indenrigsministeriet har Redactionen modtaget en Piece af G. C. Habich i Beckerhagen i Kurhøshen, under Titel: „Was ist Kartoffelkrankheit, und wie wäre sie zu heilen?“ som er indsendt fra det Kongelige Forbunds-Gesandtskab i Frankfurt. Vi skulle tillade os at meddele et kort Uddrag deraf.

Sygdommens Optraeden, tilskriver Forfatteren, den opløselige Kiseltsyre, som ved Kulturen og den stadige Anvendelse af Staldgjødning opsamles paa Markerne. Kiseltsyren optages nemlig ikke, som de fleste andre uorganiske Stoffer der findes i Planterne, af Dyrelegemet; de Dele af Planten, der indeholde Kiseltsyre i overveiende Mængde, nemlig Straaet, gives ialmindelighed næsten fuldstændig tilbage til Marken, medens Kornet, der indeholder en Mængde forskjellige uorganiske Stoffer, men forholdsvis kun lidt Kiseltsyre, i Reglen bringes bort fra Marken. Følgen heraf maa altsaa blive, at Kiseltsyren i opløselig Tilstand efterhaanden opsamler sig i stor Mængde i den ved Staldgjødningens Hjælp cultiverede Jordbund. Plantens Sugerødder, der ikke, eller idetmindste kun i en ringe Grad, kunne vælge mellem de Stoffer, der i Opløsningen findes i Jordbunden, tilføre derfor let Planten en for stor Mængde Kiseltsyre, der vil indvirke forstyrrende paa de Planter, i hvis Afse Kiseltsyren under sædvanlige Forhold kun findes i ringe Mængde.

Dette er Forfatterens Anskuelse, som han søger at bevise deels ved Erfaring fra Marken og deels fra Laboratoriet.

I første Henseende gjør han nemlig opmærksom paa, at ingen Slags Gjødning fremkalder Sygdommen i saa stærk Grad som almindelig Staldgjødning (der i Halmen indeholder en stor Mængde Kiseltsyre), medens man ved at give Marken Gjødningvand eller kunstige Gjødningarter langt mindre er udsat for Sygdommen, og endelig at Erfaringen har udtalt sig for at

den sikreste Maade at undgaae Sygdommen paa, er at lægge Kartofler i nyopbrudt og velafgravet Eng eller Skovjord, hvorved selv syge Kartofler raadne, have kunnet frembringe sunde Afgrøder.

I Chemist Retning meddeler Forfatteren to Undersøgelser af en guulagtig Kartoffelfort, dyrket paa samme Slags Jord, men med forskjellig Gjødning:

1) Marken var gjødet alene ved flydende Gjødning (Aile), i det foregaaende Aar var dyrket Roer. Kartofflerne vare sunde, Stængelen ogsaa, og en Mængde Frøkappler havde dannet sig. 100 Dele af Asten indeholdt 1,648 Dele Kiseljord.

2) Marken var gjødet stærkt med Staldgjødning, i det foregaaende Aar havde den givet syge Kartofler efter en Staldgjødning. Kartofflerne vare overalt plettede, tildeels allerede raadne, Stængelen var bortvisnet under Blomstringen. 100 Dele af Asten indeholdt 9,161 Dele Kiseljord.

Det er herpaa at Forfatteren støtter sin Hypothese om Kiseljordens Skadelighed for Kartofflerne naar den findes i stor Mængde i Jorden i opløselig Tilstand. Man maa imidlertid herved bemærke, at af denne Analyse kan der ikke drages store Resultater, især da tidligere Undersøgelser over Kartoffelassen have givet meget forskellige Qvantiteter Kiseltsyre, og Forfatteren anfører selv Angivelser, hvorefter Mængden af Kiseltsyren varierer fra 0 til 8,11 Procent af Kartofler, som man dog maa antage at have været sunde.

Vi troe derfor ikke at man bør bygge meget paa den opstillede Hypothese, men vi erkjende gjerne, at Erfaringen bestemt har udtalt sig for Staldgjødningens Skadelighed ved Kartoffel-dyrkning, og vi have tidligere her i Tidsskriftet (3die Række 2det Bind Pag. 68) meddeelt Erfaringer fra Irland, som udtalte sig for at lægge Kartofler i Grøn jord og helst opbrudt torveagtig Engjord. Ogsaa vil det vistnok være rigtigst, naar man vil anvende Gjødning til Kartofler, at foretrække de kunstige Gjødningsarter for Staldgjødning.

Kalveopdræt. (Af Gaardeier Nielsen i Drnstrup ved Horsens.) Mine Kalve faae 2 til 3 Rdr. sød Mælk daglig i 12 à 18 Dage, derefter 4 til 5 Rdr. stummet kogt Mælk i 8 à 14 Dage. 4 Uger gammel faaer Kalven c. 1 Pd. Byggrutning daglig i lunket Vand med lidt Mælk. Deres Hæffe og Krybber ere stedse forsynede med godt Hø og fin Havrefjærvhæffelse, som de, 14 Dage gamle, allerede tage til sig af. Kalvene vore godt, holde sig sunde og velnærede paa dette Foder. De gaae stedse løse, men maa altid holdes godt strøede med tør Halm, og Keenlighed maa iagttages baade ved deres Krybber og Driftruge, ligesom Fodringen maa stee ordentlig og til bestemte Tider, helst 3 Gange daglig. I de første 3—4 Dage faaer Kalven blot af Moderens Mælk fordi Raamælken virker let afførende paa Larmebeget. Overgangen fra sød til stummet Mælk og fra denne til Rutning etc., maa hver Gang stee paa 3 à 4 Dage. Denne Fodringsmaade lover mig et godt Resultat, baade hvad Opdrættet angaaer, som ogsaa i Priisbillighed. Jeg har hver Kalv godt opfødt 3 Maaneder gammel for:

c. 50 Rdr. sød Mælk à 8 ø pr. Rd.	4 Rd. 1 Mk.
c. 60 Rdr. stummet Mælk à 4 ø pr. Rd.	2 — 3 —
c. 3 Skpr. Byggrutning à 4 Mk. pr. Skp.	2 — " —
Havrefjærv og Hø for	1 — 2 —
Den spæde Kalvs Værdi	2 — " —
Er for en velfodret 3 Maaneders Kalv 12 Rd. "	Mk.

Bed det sædvanlige Kalveopdræt vil hver Kalv koste:

i c. 30 Dage 3 à 5 Rdr. sød Mælk, er 120 Rdr.	
à 8 ø pr. Rd.	10 Rd. " Mk.
i c. 20 Dage 8 Rdr. stummet Mælk er 160 Rdr.	
à 4 ø pr. Rd.	6 — 4 —
i c. 40 Dage Hø og Havrefjærv for c.	1 — 2 —
den spæde Kalvs Værdi	2 — " —
Bliwer for en 3 Maaneders gammel Kalv	20 Rd. " Mk.

Alt opdrætte Kalve ved Høthee eller deslige har jeg ikke forsøgt og kan derfor ingen Mening have derom.

Amerikansk Venderive. (Af Bropt. David til Kungstedlund.) Dette Redskab fortjener at blive almindelig bekendt, da det saavel besparer som fremmer megen Arbeidskraft, baade som Stubrive og — hvad endnu har større Betydning — som Hørive paa Kløver og Græsager, hvor det erstatter 10 Mand's Arbeide med Haandriiven.

I første Tilfælde — som Stubrive — udfører Venderiven Arbeidet meget hurtigere end den almindelige Hestrive, som maa standses og trækkes tilbage for hver Række eller Rumpeden danner, sammenpaffer den løse Sæd, fører meer og mindre Jord med, og da den ofte maa afbenyttes naar Stubben er vaad, maa nævnte Rumper pusles og vendes, for at raade Bod paa disse Ulemper. Venderiven forebygger dette, ved Omveltningen, Foderet tørres let, og Jorbdelene ere mindre fjendelige ved Samlingen. Allerede den Fordeel Venderiven yder som Stubrive, fortjener at paaagtes, men langt mere er dette Tilfældet paa Kløvermarken. Den har iaar overtydet mig om, at den ogsaa hos os fortjener at beholde det Navn den fører i Amerika: Hørive, thi den kan erstatte 10 Mand's Arbeide med Haandriver, idet man med den kan sammendrage 4 à 6 Skaare — efterjom Afgrøden har været meer eller mindre stærk — og man behøver saaledes kun derefter at benytte ringe Haandkraft til at fuldende Sammenfokning. Som et Exempel vil jeg anføre at jeg i 2de Eftermiddages Arbeidstid fra Kl. 1½ til Kl. 7½ med 2de Venderiver og 16—18 Mennesker, hvoraf flere vare at regne i Klasse med Halvbefarne — sammenskaffede Kløver paa circa 38 Tdr. Land, hvorpaa avledes omtrent 230 Læs.

Jeg tilføier endnu, som et Beviis for Redskabets Fortrinlighed, at alle Folkene, som saae det arbejde, eenstemmig erkjendte Fordeelen ved dets Brug, og naar man kjender Menigmands Fordom mod deslige Nyheder, saa tvivler man vel neppe om Rigtigheden af min Paaastand, at dette Redskab blot behøver at blive bekendt, for at blive almindelig udbredt og afbenyttet.